

▶ EGYENSÚLYTEREMTÉS

AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK HATÁLYA ÉS A REGIONÁLIS POLITIKA

Fejlesztés Németországban, a frankfurti repülőtéren.

Az Európai Unió állami támogatásokra vonatkozó szabályai jelentős átalakításon mennek keresztül. 2013 végére majdnem minden állami támogatásokra vonatkozó előírást, irányelvet és keretrendszert új szabályok váltanak fel, amelyek általános kompatibilitási kritériumokat elégítenek ki. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok modernizációja lehetőségeket teremt e szabályok és a kohéziós politika összehangolására, valamint az előírások egyszerűsítésére. Az új törvényeknek meg kell találniuk a megfelelő egyensúlyt az Európa 2020 növekedési és foglalkoztatási stratégia és a verseny torzulásainak határok közé szorítása között.

Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok érvényessége a társfinanszírozott projektekre

Az Európai Unió regionális politikájának kulcsfontosságú eleme, hogy a tagállamok és/vagy regionális hatóságok kiválasszák azokat a támogatási projekteket, amelyek segítik a szociális és gazdasági kohézió fejlődését az adott területen. Mivel a tagállamok a megosztott igazgatás szerint részesülnek az uniós forrásokból, ezeket a támogatásokat a nemzeti erőforrásokkal megegyezően kell kezelni az állami támogatások esetében. Ebből következően a társfinanszírozott projekteknek meg kell felelniük az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak.

A tagállamoknak ügyelniük kell tehát arra a programok és projektek tervezésekor, hogy a megvalósítás során érvényesek az állami támogatásokra vonatkozó szabályok.

Az állami támogatások modernizációjának céljai

Az állami támogatásoknak a munkahelyteremtést és növekedést célzó Európa 2020 kezdeményezéssel párhuzamosan végzett modernizálása azzal a céllal folyik, hogy segítsék a piaci hiányosságok és a közös európai érdekeltégű célok jól megtervezett támogatását, hogy a belső piacra legerősebben ható esetekre összpontosuljon a megvalósítás, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok egyszerűbbé váljanak, valamint hogy gyorsabb legyen a döntéshozási folyamat.

Célja tehát, hogy „közös alapelveket” vezessenek be az állami támogatásokra vonatkozó előírásokban, irányelvekben és keretrendszerekben az állami támogatások kompatibilitása céljából. A közös alapelvek alapján többek között igazolni kell az alábbiakat:

- ▶ A támogatás közös célt szolgál;
- ▶ Bizonyított piaci hiányosság áll fenn;
- ▶ A támogatásnak valódi ösztönző hatása van;
- ▶ Mértéke csupán a szükséges; továbbá
- ▶ A legmegfelelőbb támogatási formát választották.

A regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek – áttekintés

Az állami támogatásokra vonatkozó törvények minden része érvényes a regionális politika megvalósítására. Kétségtelen tény ugyanakkor, hogy a regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek különösen fontosak, mivel lefektetik azokat a szabályokat, amelyek alapján értékelni kell a hátrányos helyzetű területek gazdasági fejlődését segítő állami támogatásokat.

Az Európai Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága közzétette a regionális támogatásokra vonatkozó új irányelvek első tervezetét. Az új irányelveket a tervek szerint 2013 nyarán mutatják be, és 2014-ben vezetik be a gyakorlatban.

A regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek tervezete számos egyszerűsítést tartalmaz a kohéziós politikával kapcsolatos intézkedések terén az egyéb regionális támogatások esetén érvényes követelményekhez képest. Elismeri, hogy az európai források kontextusában meghatározott regionális fejlesztési stratégiák közös célt szolgálnak. Emellett a regionális támogatási térképen található régiók esetében elismeri a piaci hiányosság tényét. Előírja továbbá, hogy ne legyen szükség a támogatási forma helyességének ellenőrzésére, ha a támogatás/projekt egy operatív programot valósít meg.

Az európai területi együttműködés sajátosságainak kezelése

Az „európai területi együttműködés” a kohéziós politika egyik célkitűzése; célja a határokon átívelő, transznacionális és interregionális együttműködés erősítése. Az európai területi együttműködés sajátossága, hogy a programokban legalább két országból származó partnerek vesznek részt – és ez számos gyakorlati nehézséghez vezet az állami támogatásokra vonatkozó szabályok betartása terén.

A regionális támogatásokra vonatkozó új irányelvek egyik kedvező eleme tehát, hogy megpróbálnak megoldást adni ezekre a problémákra úgy, hogy közös támogatási plafont határoznak meg a projektekhez. Ezáltal a programok egységes támogatási intenzitást határozhatnak meg egy európai területi együttműködési projekt minden partnere számára, a kereskedelmi vállalatokat is beleértve.

Az új általános csoportmentesítési rendelet

Az állami támogatások modernizálásának egy másik fontos eleme az általános csoportmentesítési rendelet felülvizsgálata. Ez a rendelet fontos szerepet játszik az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazásának egyszerűbbé tételében, mivel a projektfinanszírozásokat nem kell jóváhagyni az állami támogatás szempontjából, ha megfelel az általános csoportmentesítési rendeletben foglaltaknak.

A Bizottság nemrég tette közzé az új általános csoportmentesítési rendelet első tervezetét. Az új csoportmentesítési rendeletet 2013-ban vagy 2014 elején tervezik bevezetni.

Új kutatási, fejlesztési és innovációs támogatási keret

A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások keretrendszere rendkívül fontos szerepet játszik az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó Európa 2020 stratégia hatékony megvalósításában. A Bizottság intelligens specializációs stratégiák támogatására vonatkozó célkitűzéseit, vonatkozó esetben beleértve a kulcsfontosságú alaptermotechnológiákat, e keretrendszer határain belül fogják megvalósítani. Kézenfekvő tehát, hogy az állami támogatások megújítását kihasználva megvizsgálják, hogy milyen hatékony eszközök vannak a kulcsfontosságú alaptermotechnológiák, valamint a kutatási, fejlesztési és innovációs projektek megvalósítására.

A Versenypolitikai Főigazgatóság kiadott egy kérdéseket összegző dokumentumot, amely a kutatási, fejlesztési és innovációs támogatási keret reformjával kapcsolatos elképzeléseket tartalmazza. Az új keretrendszer első tervezete a tervek szerint 2013 nyarán lesz elérhető.

Az infrastrukturális projektek

Az Európai Bíróság megerősítette, hogy az infrastrukturális építkezések támogatása az állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatálya alá esik, ha az infrastruktúra gazdasági célokat szolgál. Ennélfogva rengeteg infrastrukturális projekt esetében igazolni kell az állami támogatásokra vonatkozó szabályoknak való megfelelést.

A Bizottság hivatalai tisztában vannak vele, hogy az infrastrukturális projektek felülvizsgálatát egyszerűbbé kell tenni. Úgynevezett elemzési hálók segíthetnek az irányító hatóságoknak annak megállapításában, hogy jóvá kell-e hagyni állami támogatás szempontjából az adott infrastrukturális projektet. Várható emellett, hogy az állami támogatások jelenleg folyó megújítása tovább fogja szűkíteni az infrastrukturális projektek bejelentésének szükségességét, és lehetővé teszi az állami támogatások értékelését.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

A regionális támogatásokra vonatkozó irányelvek tervezete:

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_regional_aid_guidelines/paper_hu.pdf

Az általános csoportmentesítési rendelet tervezete:

http://ec.europa.eu/competition/consultations/2013_gber/index_en.html

A kutatási, fejlesztési és innovációs támogatási keret reformjáról szóló összegző dokumentum:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/rdi_issues_paper.pdf